Sikkerhetsdatablad

Opphavsrett,2026, 3M Company. Alle rettigheter reservert. Kopiering og/ eller nedlasting av denne informasjonen med den hensikt å sørge for riktig bruk av 3M produkter er tillatt forutsatt at: (1) informasjonen kopieres i sin helhet uten endringer med mindre det på forhånd innhentes skriftlig tillatelse fra 3M, og (2) verken kopien eller originalen videreselges eller på annen måte distribueres med den hensikt å profittere på dette.

Dokumentnr.:	39-2297-8	**Versjonsnr.:**	9.01
Utgitt:	09/10/2026	**Erstatter:**	28/06/2026

Dette sikkerhetsdatabladet er utarbeidet i samsvar med REACH-forordningen (1907/2006), som endret ved forordning (EU) 2020/878.

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og selskapet/foretaket

1.1. Produktidentifikator

3M Industrial Cleaner Bulk (sitrusrens)

REACH registreringsnummer:	Identifikator(er)	EC-nummer	Bestanddel
01-2119529223-47-0015	5989-27-5	227-813-5	(R)-p-menta-1,8-dien
01-2119529223-47-0016	5989-27-5	227-813-5	(R)-p-menta-1,8-dien
01-2119529223-47-0031	5989-27-5	227-813-5	(R)-p-menta-1,8-dien

Produktidentifikasjonsnumre

UU-0094-7280-2

7100180981

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Identifiserte bruksområder

Rengjøring av harde overflater
Industriell rengjøringsmiddel

1.3. Nærmere opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Adresse: 3M Norge AS, Postboks 300, Tærudgata 16, 2001 Lillestrøm.
Tlf: 06384
E-post: NER-productstewardship@mmm.com
Nettside: www.3m.no

1.4. Nødtelefonnummer

Giftinformasjonssentralen: 22 59 13 00

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

CLP Forordning (EC) Nr. 1272/2008

Helse- og miljøklassifiseringene av dette produktet er basert på beregningsmetoden, bortsett fra i tilfeller der testdata er tilgjengelige eller hvor klassifiseringen påvirkes av produktets fysiske form. Klassifiseringen(e) basert på testdata eller fysisk form er angitt nedenfor hvis aktuelt.

Klassifisering:
Brannfarlige væsker, kategori 3 - Flam. Liq. 3; H226
Etsende/irriterende for huden, kategori 2 - Skin Irrit. 2; H315
Sensibiliserende ved hudkontakt, kategori 1 - Skin Sens. 1; H317
Aspirasjonsfare, kategori 1 - Asp. Tox. 1; H304
Farlig for vannmiljøet, akutt kategori 1 - Aquatic Acute 1; H400
Farlig for vannmiljøet, kronisk kategori 3 - Aquatic Chronic 3; H412

For fullstendig tekst på H-setninger, se avsnitt 16.

2.2. Merkingselementer
CLP Forordning (EC) Nr. 1272/2008

Signalord
FARE.

Symboler:
GHS02 (Flamme) |GHS07 (Utropstegn) |GHS08 (Helsefare) |GHS09 (Miljø) |

Farepiktogram



Innholdsstoffer:

Bestanddeler	Identifikator(er)	EC-nr	Vekt%
(R)-p-menta-1,8-dien	5989-27-5	227-813-5	95 - 100

Faresetninger:

H226	Brannfarlig væske og damp.
H315	Irriterer huden.
H317	Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
H304	Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.
H400	Meget giftig for liv i vann.
H412	Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Sikkerhetssetninger

Forebyggende:

P210	Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre antennelseskilder. Røyking forbudt.
P273	Unngå utslipp til miljøet.
P280E	Benytt vernehansker.

Førstehjelp:

P301 + P310	VED SVELGING: Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege.

P331	IKKE framkall brekning.
P333 + P313	Ved hudirritasjon eller utslett: Søk legehjelp.

Øvrige opplysninger om merkeetiketten:
Oppdatert iht EU forordning 648/2004 om vaske- og rengjøringsmidler.

2.3. Andre farer

Ingen kjente
Dette materialet inneholder ikke stoffer som vurderes å være PBT eller vPvB.

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.1. Stoffer

Bestanddeler	Identifikator(er)	%	Klassifisering iht forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]
(R)-p-menta-1,8-dien	(CAS-nr.) 5989-27-5 (EC-nr.) 227-813-5	95 - 100	Flam. Liq. 3, H226 Asp. Tox. 1, H304 Skin Irrit. 2, H315 Skin Sens. 1B, H317 Aquatic Acute 1, H400,M=1 Aquatic Chronic 3, H412 Merknad C
Myrcen	(CAS-nr.) 123-35-3 (EC-nr.) 204-622-5	< 5	Flam. Liq. 3, H226 Asp. Tox. 1, H304 Skin Irrit. 2, H315 Eye Irrit. 2, H319 Carc. 2, H351 Aquatic Acute 1, H400,M=1 Aquatic Chronic 1, H410,M=1

Se avsnitt 16 for fullstendig tekst på eventuelle H-setninger listet i dette avsnittet

For informasjon om bestanddelenes grenseverdi eller PBT eller vPvB status, se avsnitt 8 og 12 i dette sikkerhetsdatabladet.

3.2. Stoffblandinger
Ikke aktuelt

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding:
Bring vedkommende til frisk luft. Søk legehjelp ved ubehag.

Hudkontakt:
Vask umiddelbart med såpe og vann. Tilsølte klær må fjernes og vaskes før de brukes på nytt. Dersom tegn/symptomer utvikles må lege kontaktes.

Øyekontakt:
Ved eksonering, skyll øynene med rikelige mengder vann. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom det enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. Hvis tegn/symptomer utvikles, kontakt lege.

Svelging:

Fremkall ikke brekninger. Kontakt lege umiddelbart.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede
De viktigste symptomene og virkningene basert på CLP-klassifiseringen inkluderer:
Hudirritasjon (rødhet på eksponeringsstedet, hevelse, kløe og tørrhet). Allergisk hudreaksjon (rødhet, hevelse, blemmer og kløe). Aspirasjonspneumoni (hosting, gisping, kvelning, svie i munnen og pustevansker).

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig
-

AVSNITT 5: Brannslokkingstiltak

5.1. Slokkingsmidler
Ved brann: Slukk med et brannslukningsmiddel egnet til brannfarlige væsker, slik som pulver eller karbondioksid.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen
Varme fra brann kan forårsake at lukkede beholdere eksploderer grunnet økt trykk.

Farlige nedbrytnings- eller biprodukter

Stoff	Betingelse
karbonmonoksid	Under forbrenning
Karbondioksid	Under forbrenning

5.3. Råd til brannslokkingsmannskap
Vann kan ikke slukke brann effektivt, men bør imidlertid brukes til nedkjøling av brannekponerte beholdere og overflater og til å avverge eksplosiv lekkasje. Det må brukes fullt verneutstyr inklusiv hjelm, åndedrettsbeskyttelsesapparat, jakke, bukse, bånd rundt armer, midje og bein, ansiktsmaske og beskyttende dekke for andre eksponerte deler av hodet.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner
Bruk personlig verneutstyr basert på resultatene av en eksponeringsvurdering. Se avsnitt 8 for anbefalinger for personlig verneutstyr. Hvis forventet eksponering som følge av en utilsiktet utslipp overskrider beskyttelsesegenskapene til personlig verneutstyr oppført i seksjon 8 eller er ukjent, velg personlig verneutstyr som tilbyr et passende beskyttelsesnivå. Vurder de fysiske og kjemiske farene ved materialet når du gjør det. Eksempler på personlig verneutstyr for beredskap kan omfatte bruk av bunkersutstyr for utslipp av brennbart materiale; bruk av kjemiske verneklær hvis det sølte materialet er etsende, sensibiliserende, betydelig hudirriterende eller kan absorberes gjennom huden; eller ta på åndedrettsvern med overtrykksluft for kjemikalier med innåndingsfare. For informasjon om fysiske og helsemessige farer, se avsnitt 2 og 11 i sikkerhetsdatabladet. Evakuer området. Holdes vekk fra varme/gnister/åpen flamme/varme overflater. — Røyking forbudt. Bruk bare verktøy som ikke avgir gnister. Ventiler området med frisk luft. For store utslipp, eller søl i avgrensede områder, sørg for mekanisk ventilasjon for å spre eller suge ut dampene i tråd med god yrkeshygienisk praksis. Advarsel! En motor kan være en antennelseskilde og kan forårsake at lettantennelig støv i området antennes eller eksploderer.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø
Unngå utslipp til miljøet. For større spill, dekk avløp og lag diker for å unngå adgang til kloakk-systemer eller vannreserver.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing
Demm opp spill. Dekk utslippsområdet med et brannslukningsskum som er motstandsdyktig mot polare løsemidler. Bearbeid sølet fra ytterkantene og innad, dekk til med bentonitt, vermikulitt eller kommersielt tilgjengelig uorganisk absorberende materiale. Bland inn tilstrekkelig absorbent til det virker tørt. Husk, å tilsette absorberende materialer vil ikke fjerne fysiske farer, helse- eller miljøfarer Samle så mye som mulig av sølt materiale ved bruk av ikke-gnistdannende redskap. Plasser i en egnet metallbeholder godkjent for transport av ansvarlige myndigheter. Fjern restene med et passende løsemiddel utvalgt av en kvalifisert og bemyndiget person. Ventiler området med frisk luft. Les og følg forholdsreglene på løsemiddeletiketten og i det tilhørende sikkerhetsdatablad. Lukk beholderen. Avhend oppsamlet materiale så snart som mulig i samsvar med gjeldende lokale / regionale / nasjonale / internasjonale forskrifter.

6.4. Henvisning til andre avsnitt
Se avsnitt 8 og 13 for ytterligere informasjon

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering
Kun for industriell/yrkesmessig bruk. Ikke for forbrukersalg eller -bruk. Skal ikke håndteres før alle advarsler er lest og oppfattet. Holdes vekk fra varme/gnister/åpen flamme/varme overflater. — Røyking forbudt. Bruk bare verktøy som ikke avgir gnister. Treff tiltak mot statisk elektrisitet. Ikke innånd støv/røyk/gass/tåke/damp/aerosoler. Må ikke komme i kontakt med øyne, huden eller klær. Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet. Vask grundig etter bruk. Tilsølte arbeidsklær må ikke fjernes fra arbeidsplassen. Unngå utslipp til miljøet. Tilsølte klær må vaskes før de brukes på nytt. Unngå kontakt med oksidasjonsmidler (f.eks klor, kromsyre etc.) Bruk lav-statiske eller forsvarlig jordede sko. Bruk påkrevd personlig verneutstyr (f.eks hansker, åndedrettsvern..) For å minimere risiko for antennelse, fastslå gjeldende elektriske klassifiseringer for prosessen ved bruk av dette produktet og velg spesialventilasjon med punktavsug for å unngå akkumulering av brannfarlig damp. Beholder og mottaksutstyr bør jordes hvis det er potensiale for akkumulering av statisk elektrisitet under overføring.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter
Oppbevares på et godt ventilert sted. Oppbevares kjølig. Hold beholderen tett lukket. Må ikke lagres varmt. Lagres ikke sammen med syrer. Oppbevares adskilt fra sterke baser. Oppbevares adskilt fra oksidasjonsmidler.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)
Se informasjon i avsnitt 7.1 og 7.2 for anbefalinger om håndtering og lagring. Se avsnitt 8 for eksponeringskontroll og anbefalinger om personlig verneutstyr.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personlig beskyttelse

8.1. Kontrollparametere

Grenseverdier
Hvis en bestanddel er oppført i avsnitt 3 men ikke vises i tabellen nedenfor, er grenseverdi ikke tilgjengelig for bestanddelen.

Bestanddeler	Identifikator(er)	Detaljer	Grense	Anmerkninger
(R)-p-menta-1,8-dien	5989-27-5	Norsk forskrift	Gj.sn (8 timer): 140 mg/m3(25 ppm)	Allergifremkallende (A)

Norsk forskrift : Tiltaksverdier og grenseverdier for forurensninger i arbeidsatmosfæren
Gj.sn: gjennomsnittskonsentrasjon over en 8-timersperiode
S: Kortidsverdi
T: Takverdi

Fastslått nivå uten virkning (DNEL)

Bestanddeler	Nedbrytingsprodukt	Befolkningsgruppe	Eksponeringsmønster for menneske	DNEL
(R)-p-menta-1,8-dien		Arbeidstakere	Dermal, langtidseksponering (8 timer), systemisk effekt	9,5 mg/kg bw/d
(R)-p-menta-1,8-dien		Arbeidstakere	Innånding, langtidseksponering (8 timer), systemisk effekt	66,7 mg/m3

Beregnet konsentrasjon uten virkning (PNEC)

Bestanddeler	Nedbrytingsprodukt	Område	PNEC
(R)-p-menta-1,8-dien		Jordbruksjord	0,763 mg/kg d.w.

(R)-p-menta-1,8-dien		Konsentrasjon i saltvannsfisk for sekundær forgiftning	133 mg/kg w.w.
(R)-p-menta-1,8-dien		Ferskvann	0,014 mg/l
(R)-p-menta-1,8-dien		Ferskvannssedimenter	3,85 mg/kg d.w.
(R)-p-menta-1,8-dien		Periodisk utslipp til vann	mg/l
(R)-p-menta-1,8-dien		Sjøvann	0,0014 mg/l
(R)-p-menta-1,8-dien		Marine sedimenter	0,385 mg/kg d.w.
(R)-p-menta-1,8-dien		Renseanlegg	1,8 mg/l

Anbefalte overvåkingsordninger: Informasjon om anbefalte overvåkingsordninger kan fås via Statens Arbeidsmiljøinstitutt (STAMI).

8.2. Eksponeringskontroll

I tillegg, se vedlegg for mer informasjon.

8.2.1 Hensiktsmessige tekniske kontroller
Bruk ventilasjonsmateriell som er eksplosjonssikkert.

8.2.2. Personlig verneutstyr

Vern av øyne/ansikt
Ikke påkrevd.

Hud- og håndvern
For å unngå hudkontakt, velg og bruk hansker og/eller verneklær basert på hva som fremkommer gjennom en eksponeringsvurdering. Valget bør være basert på bruksfaktorer slik som eksponeringsnivåer, konsentrasjon av stoff eller stoffblanding, hyppighet, varighet, fysiske utfordringer slik som ekstreme temperaturer eller andre forhold. Konferer med din leverandør av hansker og/eller verneklær for valg av egnede materialer. Merk: Nitrilhansker kan brukes over laminathansker for å forbedre bevegeligheten.
Hansker av følgende materiale(r) anbefales:

Stoff	**Tykkelse (mm)**	**Gjennomtrengningstid**
Polymerlaminat	>0.30	4-8 timer

Informasjon gitt om hansker er basert på kjemikaliet som styrer dermal toksisitet, og på de gjeldende forhold ved testing. Gjennomtregningstiden kan endres når hansken brukes under forhold som gir økt slitasje på hansken.

Gjeldende normer/ standarder
Bruk vernehansker testet i henhold til EN 374

Hvis dette produktet brukes på en måte som gir et høyere potensiale for eksponering (f.eks. spraying, høyt sprutpotensial, etc.), kan det være nødvendig å bruke et beskyttende forkle. Se anbefalt(e) hanskemateriale for å bestemme passende forklemateriale(r). Hvis et hanskemateriale ikke finnes tilgjengelig som forkle, er polymerlaminat et passende alternativ.

Åndedrettsvern

Velg og bruk åndedrettsvern basert på en eksponeringsvurdering . Basert på konsentrasjonen av luftforurensninger i arbeidsatmosfæren velges en av følgende type(r) godkjent åndedrettsvern:
Halv- eller helmaske med filter mot organiske damper. Europeiske standarder (CEN): EN405:2001 eller EN140/EN141 eller EN136/EN141.
Halv- eller helmaske med trykklufttilførsel. Europeiske standarder (CEN): EN14593-1:2005/ EN14593-2:2005.

For veiledning om valg av egnet åndedrettsvern, vennligst se www.3m.no/vern, eller kontakt verneavdelingen ved 3M Norge

AS tlf.: 06384.

Gjeldende normer/ standarder
Bruk åndedrettsvern i henhold til EN 140 eller EN 136
Bruk åndedrettsvern i henhold til EN 140 eller EN 136: filter type A

8.2.3. Eksponeringskontroll miljø
Se vedlegg

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Fysisk tilstand	Væske
Spesifikk fysisk form:	Klar gul, ravfarget væske
Farge	Ravgul, Gul
Lukt	Sitrus
Deteksjonsgrense lukt	*Ingen informasjon tilgjengelig*
Smeltepunkt / frysepunkt	*Ingen informasjon tilgjengelig*
Kokepunkt/kokeområde	154 ºC
Antennelighet	Brannfarlige væsker (Kategori 3)
Nedre eksplosjonsgrense (LEL)	0,7 volum%
Øvre eksplosjonsgrense (UEL)	6,1 volum%
Flammepunkt	46 ºC [*Testmetode:* Pensky-Martens Closed Cup]
Selvantennelsestemperatur	237 ºC
Nedbrytningstemperatur	*Ingen informasjon tilgjengelig*
pH	*stoffet / blandingen er upolar / aprotisk*
Kinematisk viskositet	*Ingen informasjon tilgjengelig*
Vannløselighet	*Ingen informasjon tilgjengelig*
Løselighet ikke-vann	*Ingen informasjon tilgjengelig*
Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann	4,57 [*Detaljer:* Log Pow]
Damptrykk	0,27 kPa [ved 20 ºC]
Tetthet	0,85 g/ml
Relativ tetthet	0,85 [*Std. ref.:*Vann = 1]
Relativ damptetthet	>=1
Partikkelegenskaper	*Ikke aktuelt*

9.2. Andre opplysninger

9.2.2. Andre sikkerhetsegenskaper

EU Flyktige organiske forbindelser (VOC)	*Ingen informasjon tilgjengelig*
Fordamping:	*Ingen informasjon tilgjengelig*

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet
Produktet kan være reaktivt med visse forbindelser under visse forhold, se informasjon gitt under andre overskrifter i dette avsnittet.

10.2. Kjemisk stabilitet
Stabil.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Farlig polymerisering vil ikke forekomme.

10.4. Forhold som skal unngås
Varme

10.5. Uforenlige materiale
Sterke syrer
Sterke baser
Sterke oksidasjonsmidler

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Stoff	Betingelse
Ingen kjente.	

Se avsnitt 5.2 for farlige nedbrytningsprodukter under forbrenning.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

Informasjonen under kan muligens ikke samsvare med kjemikaliets klassifisering angitt i avsnitt 2 og/eller avsnitt 3, dersom en særskilt klassifisering er fastsatt av utøvende myndighet. I tillegg er utsagn og data oppført i avsnitt 11 basert på FNs GHS beregningsregler og klassifiseringer utledet fra interne farevurderinger.

11.1. Informasjon om fareklasser som definert i forordning (EF) nr. 1272/2008

Tegn og symptomer på eksponering

Basert på testdata og/eller informasjon om bestanddeler, kan dette produktet gi følgende helsevirkninger:

Innånding:
Kan være farlig ved innånding. Luftveisirritasjon: tegn/symptomer kan innbefatte hoste, nysing, rennende nese, hodepine, heshet, og smerter i nese og svelg.

Hudkontakt:
Hudirritasjon: tegn/symptomer kan innbefatte rødhet på eksponeringsstedet, hevelse, kløe, tørrhet, sprekkdannelse, svie og smerte. Allergisk hudreaksjon (ikke foto-initiert): tegn/symptomer kan innbefatte rødhet, hevelse, blemmer og kløe.

Øyekontakt:
Kontakt med øynene under bruk av produktet forventes ikke å gi irritasjon av betydning.

Svelging:
Kan være farlig ved svelging. Kjemisk (aspirasjons-) lungebetennelse: tegn/symptomer kan innbefatte hosting, gisping, kvelning, svie i munnen, pustevansker, blålig hudfarge (cyanose) og mulig død. Mage/tarm irritasjon: tegn/symptomer kan innbefatte smerter i buken, magesyke, kvalme, oppkast og diarè. Kan gi øvrige helseeffekter (se under).

Øvrige helsevirkninger:

Kreftfremkallende egenskaper:
Inneholder et kjemikalie eller kjemikalier som kan forårsake kreft.

Toksikologiske data
Hvis en bestanddel er oppført i avsnitt 3 men ikke vises i tabellen nedenfor, er det enten ingen data tilgjengelig eller det er ikke tilstrekkelig data for klassifisering.

Akutt giftighet

Navn	Eksponerin	Art	Verdi

	gsvei		
(R)-p-menta-1,8-dien	Innånding - damp (4 timer)	Mus	LC50 > 3,14 mg/l
(R)-p-menta-1,8-dien	Dermal	Kanin	LD50 > 5 000 mg/kg
(R)-p-menta-1,8-dien	Svelging	Rotte	LD50 4 400 mg/kg
Myrcen	Dermal	Kanin	LD50 > 5 000 mg/kg
Myrcen	Svelging	Rotte	LD50 > 5 000 mg/kg

ATE = estimert akutt giftighet (acute toxicity estimate)

Etsende eller irriterende for huden

Navn	Art	Verdi
(R)-p-menta-1,8-dien	Kanin	Irriterende
Myrcen	In vitro data	Irriterende

Alvorlig øyeskade eller øyeirritasjon

Navn	Art	Verdi
(R)-p-menta-1,8-dien	Kanin	Svakt irriterende
Myrcen	Kanin	Sterkt irriterende

Sensibiliserende ved hudkontakt

Navn	Art	Verdi
(R)-p-menta-1,8-dien	Mus	Sensibiliserende
Myrcen	Mus	Ikke klassifisert

Sensibiliserende ved innånding

For bestanddelen(e) er det enten ingen data tilgjengelig eller det er ikke tilstrekkelig data for klassifisering.

Kjønnscellemutagenitet

Navn	Eksponeringsvei	Verdi
(R)-p-menta-1,8-dien	In vitro	Ikke mutagent
(R)-p-menta-1,8-dien	In vivo	Ikke mutagent
Myrcen	In vitro	Ikke mutagent
Myrcen	In vivo	Ikke mutagent

Kreftfremkallende egenskaper

Navn	Eksponeringsvei	Art	Verdi
(R)-p-menta-1,8-dien	Svelging	Rotte	Noen positive data, men ikke tilstrekkelig for klassifisering
Myrcen	Svelging	Flere dyrearter	Kreftfremkallende

Reproduksjonstoksisitet

Virkninger på reproduksjon og/eller utvikling

Navn	Eksponeringsvei	Verdi	Art	Testresultat	Eksponeringstid
(R)-p-menta-1,8-dien	Svelging	Ikke klassifisert for kvinnelig reproduksjon	Rotte	NOAEL 750 mg/kg/day	før og under svangerskap
(R)-p-menta-1,8-dien	Svelging	Ikke klassifisert for utvikling	Flere dyrearter	NOAEL 591 mg/kg/day	ved organogenese
Myrcen	Svelging	Ikke klassifisert for mannlig reproduksjon	Rotte	NOAEL 500 mg/kg/day	90 dager
Myrcen	Svelging	Ikke klassifisert for kvinnelig	Rotte	NOAEL 300	pre til

		reproduksjon		mg/kg/day	melkedannelsen
Myrcen	Svelging	Ikke klassifisert for utvikling	Rotte	NOAEL 300 mg/kg/day	pre til melkedannelsen

Målorgan(er)

Spesifikk målorgantoksisitet - enkelteksponering

Navn	Eksponeringsvei	Målorgan(er)	Verdi	Art	Testresultat	Eksponeringstid
(R)-p-menta-1,8-dien	Innånding	irritasjon av luftveiene	Noen positive data, men ikke tilstrekkelig for klassifisering	lignende helsefare	NOAEL Ikke tilgjengelig	
(R)-p-menta-1,8-dien	Svelging	nervesystem	Ikke klassifisert		NOAEL Ikke tilgjengelig	
Myrcen	Innånding	irritasjon av luftveiene	Noen positive data, men ikke tilstrekkelig for klassifisering	lignende helsefare	NOAEL ikke tilgjengelig	

Spesifikk målorgantoksisitet - gjentatt eksponering

Navn	Eksponeringsvei	Målorgan(er)	Verdi	Art	Testresultat	Eksponeringstid
(R)-p-menta-1,8-dien	Svelging	nyre og/eller blære	Ikke klassifisert	Rotte	LOAEL 75 mg/kg/day	103 uker
(R)-p-menta-1,8-dien	Svelging	lever	Ikke klassifisert	Mus	NOAEL 1 000 mg/kg/day	103 uker
(R)-p-menta-1,8-dien	Svelging	hjerte | hormonsystem | bein, tenner, negler og/eller hår | hematopoietisk system | immunsystem | muskler | nervesystem | luftveiene	Ikke klassifisert	Rotte	NOAEL 600 mg/kg/day	103 uker
Myrcen	Svelging	immunsystem	Noen positive data, men ikke tilstrekkelig for klassifisering	Rotte	NOAEL 500 mg/kg/day	14 uker
Myrcen	Svelging	nyre og/eller blære	Noen positive data, men ikke tilstrekkelig for klassifisering	Rotte	NOAEL 111 mg/kg/day	90 dager
Myrcen	Svelging	hematopoietisk system	Noen positive data, men ikke tilstrekkelig for klassifisering	Rotte	NOAEL 1 000 mg/kg/day	14 uker
Myrcen	Svelging	mage-tarmkanalen | lever | luftveiene | hjerte | hud | hormonsystem | bein, tenner, negler og/eller hår | nervesystem | øyne	Ikke klassifisert	Rotte	NOAEL 2 000 mg/kg/day	14 uker

Aspirasjonsfare

Navn	Verdi
(R)-p-menta-1,8-dien	Aspirasjonsfare
Myrcen	Aspirasjonsfare

Bruk kontaktinformasjonen på første side av dette sikkerhetsdatabladet for ytterligere toksikologisk informasjon om produktet og/eller bestanddelene.

11.2. Informasjon om andre farer

Dette materialet inneholder ingen stoffer som vurderes som hormonforstyrrende for mennesker.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

Informasjonen under kan muligens ikke samsvare med kjemikaliets klassifisering angitt i avsnitt 2 og/eller avsnitt 3, dersom en særskilt klassifisering er fastsatt av utøvende myndighet. I tillegg er utsagn og data oppført i avsnitt 12 basert på FNs GHS beregningsregler og klassifiseringer utledet fra 3Ms vurderinger.

12.1. Giftighet

Ingen testdata tilgjengelig for produkt

Stoff	Identifikator(er)	Organisme	Type	Eksponering	Test sluttpunkt	Testresultat
(R)-p-menta-1,8-dien	5989-27-5	Fathead Minnow	Eksperiment	96 timer	LC50	0,702 mg/l
(R)-p-menta-1,8-dien	5989-27-5	Grønnalge	Eksperiment	72 timer	ErC50	0,32 mg/l
(R)-p-menta-1,8-dien	5989-27-5	Daphnia	Eksperiment	48 timer	EC50	0,307 mg/l
(R)-p-menta-1,8-dien	5989-27-5	Fathead Minnow	Eksperiment	8 dager	EC10	0,32 mg/l
(R)-p-menta-1,8-dien	5989-27-5	Grønnalge	Eksperiment	72 timer	ErC10	0,174 mg/l
(R)-p-menta-1,8-dien	5989-27-5	Daphnia	Eksperiment	21 dager	NOEC	0,153 mg/l
Myrcen	123-35-3	Grønnalge	Eksperiment	72 timer	ErC50	>1,6 mg/l
Myrcen	123-35-3	Medaka	Eksperiment	96 timer	LC50	0,92 mg/l
Myrcen	123-35-3	Daphnia	Eksperiment	48 timer	EC50	0,45 mg/l
Myrcen	123-35-3	Grønnalge	Eksperiment	72 timer	NOEC	0,23 mg/l
Myrcen	123-35-3	Daphnia	Eksperiment	21 dager	NOEC	0,12 mg/l

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Stoff	Identifikator(er)	Type test	Varighet	Type studie	Testresultat	Protokoll
(R)-p-menta-1,8-dien	5989-27-5	Eksperiment Biodegradering	14 dager	Biologisk oksygenforbruk	98 %BOD/ThOD	OECD 301C - MITI (I)
(R)-p-menta-1,8-dien	5989-27-5	Eksperiment Biodegradering	14 dager	Løst organisk karbon nedbrytning	>93.8 % fjerning av DOC	OECD 303A - Simulert aerob
Myrcen	123-35-3	Eksperiment Biodegradering	28 dager	Biologisk oksygenforbruk	76 %BOD/ThOD	OECD 301D - Closed Bottle Test
Myrcen	123-35-3	Eksperiment Fotolyse		Fotolytisk halveringstid (i luft)	1.8 timer (t 1/2)	

12.3. Bioakkumuleringsevne

Stoff	Identifikator(er)	Type test	Varighet	Type studie	Testresultat	Protokoll
(R)-p-menta-1,8-dien	5989-27-5	Modellert Biokonsentrasjon		Bioakkumulasjonsfaktor	2100	Catalogic™
(R)-p-menta-1,8-dien	5989-27-5	Eksperiment Biokonsentrasjon		log Pow	4.57	
Myrcen	123-35-3	Modellert Biokonsentrasjon		Bioakkumulasjonsfaktor	324	Catalogic™
Myrcen	123-35-3	Eksperiment Biokonsentrasjon		log Pow	4.82	EC A.8 Fordelingskoeffisient

12.4. Mobilitet i jord

Stoff	Identifikator(er)	Type test	Type studie	Testresultat	Protokoll
(R)-p-menta-1,8-dien	5989-27-5	Modellert Mobilitet i jord	Koc	9 245 l/kg	Episuite™
Myrcen	123-35-3	Modellert Mobilitet i jord	Koc	15 000 l/kg	Episuite™

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Dette materialet inneholder ikke stoffer som vurderes å være PBT eller vPvB.

12.6. Hormonforstyrrende egenskaper

Dette produktet inneholder ingen stoffer som vurderes å være hormonforstyrrende for miljøpåvirkning

12.7. Andre skadelige virkninger
Ingen informasjon tilgjengelig

AVSNITT 13: Disponering

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder
Innhold/beholder avhendes i henhold til gjeldende lokale/regionale/nasjonale/internasjonale regelverk.

Brennes i et godkjent forbrenningsanlegg. Alternativ for fjerning av avfall: Lever avfall til et godkjent avfallssanlegg. Tomme beholdere/ fat som brukes til transport og håndtering av farlige kjemikalier (kjemiske stoffer/ blandinger/ preparater klassifisert som farlig i henhold til gjeldende forskrifter) skal vurderes, lagres, behandles og avhendes som farlig avfall med mindre annet er beskrevet i gjeldende avfallsforskrift. Rådfør med respektive myndigheter for å bestemme tilgjengelige behandlings- og disponeringsfasiliteter.

Anbefalte avfallsgrupper baseres på hvordan produktet anvendes. Ettersom dette er utenfor 3Ms kontroll, anbefales ingen avfallskode(r) for produkter etter bruk. Vennligst referer til avfallsforskriften (FOR 2004-06-01 nr 930: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall) for å tildele riktig avfallsgruppe til ditt avfall. Sørg for at nasjonale og/eller regionale reguleringer overholdes, og bruk alltid offentlig godkjent innsamler, mottaks- eller behandlingsanlegg for farlig avfall ved avhending.

EAL-kode (som solgt produkt):
070704* Andre organiske løsemidler, vaskevæsker og morluter

Avfallsstoffnummer
7042 Organiske løsemidler uten halogen

AVSNITT 14: Transportopplysninger

	Landtransport (ADR)	Lufttransport (IATA)	Sjøtransport (IMDG)
14.1 UN nummer eller ID nummer	UN2319	UN2319	UN2319
14.2 UN forsendelsesnavn	TERPEN HYDROKARBONER N.O.S.(D-LIMONEN)	TERPEN HYDROKARBONER N.O.S.(D-LIMONEN)	TERPEN HYDROKARBONER N.O.S.(D-LIMONEN)

14.3 Transportfareklasse(r)	3	3	3
14.4 Emballasjegruppe	III	III	III
14.5 Miljøfarer	Miljøfarlig stoff	Ikke aktuelt	Ikke en marin forurenser
14.6 Spesielle forholdsregler for brukeren	Vennligst se andre avsnitt i sikkerhetsdatabladet for ytterligere informasjon.	Vennligst se andre avsnitt i sikkerhetsdatabladet for ytterligere informasjon.	Vennligst se andre avsnitt i sikkerhetsdatabladet for ytterligere informasjon.
14.7 Sjøtransport i bulk i henhold til IMO instrumenter	Ingen informasjon tilgjengelig	Ingen informasjon tilgjengelig	Ingen informasjon tilgjengelig
Kontrolltemperatur	Ingen informasjon tilgjengelig	Ingen informasjon tilgjengelig	Ingen informasjon tilgjengelig
Faretemperatur	Ingen informasjon tilgjengelig	Ingen informasjon tilgjengelig	Ingen informasjon tilgjengelig
ADR Klassifiseringskode	F1	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt
IMDG segregeringskode	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt	Ingen

Ta kontakt via adressen eller telefonnummeret som er oppført på første side i sikkerhetsdatabladet for ytterligere informasjon om transport / forsendelse av materialet med jernbane (RID) eller innlands vannvei (ADN).

AVSNITT 15: Opplysninger om bestemmelser

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Kreftfremkallende egenskaper

Bestanddeler	Identifikator(er)	Klassifisering	Regelverk
(R)-p-menta-1,8-dien	5989-27-5	Gr. 3: Ikke klassifiserbart	IARC - International Agency for Research on Cancer
Myrcen	123-35-3	Carc. 2	3M klassifisert i henhold til forordning (EC) No 1272/2008
Myrcen	123-35-3	Kreftfremkallende egenskaper, kategori 2B	IARC - International Agency for Research on Cancer

Status i globale kjemikalieregistre

Kontakt 3M for ytterligere informasjon. Komponentene i dette produktet er i samsvar med bestemmelsene i Korea Chemical Control Act. Visse restriksjoner kan gjelde. Kontakt salgsavdeling for ytterligere informasjon. Bestanddelene i dette produktet er i samsvar med bestemmelsene i Australia National Industrial Chemical Notification and Assessment

Scheme (NICNAS). Visse restriksjoner kan gjelde. Kontakt 3M for ytterligere informasjon.

Bestanddelene i dette produktet er i samsvar med bestemmelsene i Japan Chemical Substance Control Law. Visse restriksjoner kan gjelde. Kontakt 3M for ytterligere informasjon.

Bestanddelene i dette produktet er i samsvar med bestemmelsene i Filippinenes RA 6969. Visse restriksjoner kan gjelde. Kontakt 3M for ytterligere informasjon.

Dette produktet er i tråd med "Measures on Environmental Management of New Chemical Substances". Alle ingrediensene er oppført i eller unntatt fra "China IECSC inventory. Bestanddelene i dette produktet er i samsvar med TSCA-kravene om kjemisk forhåndsmelding (USA-regelverk). Bestanddeler av dette produktet er oppført på den aktive delen av TSCA inventory hvor dette er nødvendig.

DIREKTIV 2012/18/EU
Seveso farekategorier, Vedlegg 1, Del 1

Farekategorier	Mengdegrense (i tonn) for anvendelsen av	
	Krav til virksomheter på lavere nivå	Krav til virksomheter på høyere nivå
E1 Farlig for vannmiljøet	100	200
P5c BRANNFARLIGE VÆSKER*	5000	50000

*Ved oppbevaring ved en temperatur over sitt kokepunkt, eller der det ved særskilte prosessforhold som f.eks. høyt trykk og høy temperatur kan oppstå fare for storulykker, kan P5a eller P5b BRANNFARLIGE VÆSKER være gjeldende.

Seveso spesifiserte farlige stoffer, Vedlegg 1, Del 2
Ingen

EU forordning 649/2012
Ingen kjemikalier oppført

Deklarasjonsnummer, Produktregisteret:
PRN: 643093

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet
En vurdering av kjemikaliesikkerhet har ikke blitt utført for stoffet/stoffblandingen i overensstemmelse med kravene i forordning 1907/2006 og dens endringer.

AVSNITT 16: Andre opplysninger

Liste over relevante H-setninger

H226	Brannfarlig væske og damp.
H304	Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.
H315	Irriterer huden.
H317	Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
H319	Gir alvorlig øyeirritasjon.
H351	Mistenkes for å kunne forårsake kreft.
H400	Meget giftig for liv i vann.
H410	Meget giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
H412	Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Liste over relevante merknader

Merknad C	Visse organiske stoffer kan bringes i omsetning enten i en bestemt isomerisk form eller som en blanding av flere isomerer. I så fall skal leverandøren angi på etiketten om stoffet er en bestemt isomer eller en blanding av isomerer.

Informasjon om endringer:
Avsnitt 3: Tabell - informasjon ble endret.
Avsnitt 11: Tabell for spesifikk målorgantoksisitet - gjentatt eksponering - informasjon ble endret.
Avsnitt 15: Informasjon om kreft - informasjon ble endret.
Tabell for H-setninger - informasjon ble endret.

Vedlegg

1. Tittel	
Stoffidentifikasjon	(R)-p-menta-1,8-dien; EC-nr 227-813-5; Identifikator(er) 5989-27-5;
Navn på eksponeringsscenario	Formulering
Livssyklustrinn	Formulering eller ompakking
Medvirkende aktiviteter	PROC 08b -Overføring av stoff eller stoffblanding (påfylling/tømming) fra/til kar eller store beholdere ved dedikerte anlegg PROC 09 -Overføring av stoff eller stoffblanding til små beholdere (dedikert påfyllingslinje inklusive veiing) ERC 02 -Formulering av stoffblandinger
Prosesser, oppgaver og aktiviteter dekket	Åpen prøvetaking (PROC 9) Overføring av stoffer / blandinger med dedikerte tekniske kontroller. (PROC 8b)
2. Driftsvilkår og risikohåndteringstiltak	
Driftsvilkår	**Fysisk tilstand:**Væske **Generelle driftsvilkår:** Varighet av eksponering per dag på arbeidsplassen: 4 timer/dag; Varighet av bruk: > 4 timers oppgave; Emisjonsdager per år: 220 dager/år; Innendørs bruk; Innendørs med god ventilering;
Risikohåndteringstiltak	Ved driftsvilkår gitt over gjelder følgende risikohåndteringstiltak: **Generelle risikohåndteringstiltak:** **Helse:** Vernehansker - kjemikalieresistente. Se avsnitt 8 i sikkerhetsdatabladet for informasjon om spesifikt hanskemateriale.; Sørg for en god standard av generell ventilasjon (ikke mindre enn 3-5 luftutskiftninger per time); **Miljø:** Ingen nødvendig;
Avfallsbehandlingsmetoder	Ingen bruks-spesifikke avfallsbehandlingsmetoder behøves for dette produktet. Se avsnitt 13 i sikkerhetsdatabladet for informasjon om avhending.
3. Forventet eksponering	
Forventet eksponering	Eksponering til mennesker og miljø er ikke forventet å overstige DNEL og PNEC når identifiserte risikohåndteringstiltak følges.

Enhver befatning med dette produktet er forbundet med risiko slik det er beskrevet i dette sikkerhetsdatabladet og på våre nettsider med eventuelle henvisninger/linker (heretter samlet benevnt som "tilhørende informasjon"). Brukeren plikter å sette seg inn i den tilhørende informasjonen som er gitt om produktet, herunder om forholdsregler og om risiko ved befatning, bruk, håndtering, lagring m.v. Den tilhørende informasjonen er utarbeidet på grunnlag av kjente opplysninger om produktet og dets innhold på omsetningstidspunktet, samt vår oppfatning om bruk og håndtering av produktet under normale forhold. Vi skal ikke holdes ansvarlig for a) enhver befatning med og bruk av produktet som ikke er i samsvar med anbefalinger gitt i den tilhørende informasjonen, b) for enhver skade som kan relateres til eller som skyldes risiko/omstendigheter som er beskrevet i den tilhørende informasjonen, og c) for enhver skade som skyldes at produktet er brukt til annet formål enn som et sluttprodukt, herunder at produktet er brukt i kombinasjon med andre produkter eller prosesser. I tillegg, er dette sikkerhetsdatabladet utgitt for å formidle helse- og sikkerhetsinformasjon. Dersom du er importør av dette produktet til EU/Norge, er du ansvarlig for alle regulatoriske krav, inkludert, men ikke begrenset til, produktregistreringer/notifikasjoner,

volum av stoffer og potensielle registreringer av stoffer.

Se www.3m.no for 3M Norge AS sine sikkerhetsdatablader.